

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Lill-Jans Husläkarmottagning

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2022-02-22

Datum

Region Stockholm

Ort

Magnus Tufvesson och Åsa Boström

Inspektörer

Styrkor

- Väletablerad allmänmedicinsk mottagning med tydligt allmänmedicinskt sjukdomspanorama och gott utbildningsklimat.
- God läkarbemanning där flera av lärarkollegorna är delägare och ledare i verksamheten.
- Flexibilitet avseende schemaläggning och god möjlighet att anpassa tjänstgöringen på husläkarmottagningen utifrån kurser och sidotjänstgöringar.
- ST-läkare som beskriver gott stöd från handledare och ledning.
- Handledargrupp med utvecklingsintresse som ger gott stöd i vardagen till sina ST.
- Verksamhetschef med god förståelse för ST-utbildning som upplevs ge ett gott stöd till handledare och ST.
- Erfaren studierektor som ger gott stöd till verksamheten.

Svagheter

- Gynstol och öronmikroskop saknas.

Förbättringspotential

- Vidareutveckla befintliga individuella utbildningsplaner och förtydliga dessa ytterligare genom att utgå från tankegången "mål-metod-utvärderingssätt".
- Se tillsammans över hur ni kan nyttja etablerade befintliga kompetensvärderingsinstrument i ert vardagliga arbete. Kom överens om vilka ni ska använda i läkargruppen på Lill-Jans husläkarmottagning. Exempel på instrument är: Mini-CEX, DOPS, Specialistkollegium, Case Based Discussion mm).
- Låt ST-läkarna utveckla sin ledarskapskompetens i vardagen genom att leda läkarmöten, APT, undervisa samt få inblick i ledningens vardagsarbete. Återkoppla med strukturerade återkopplingsinstrument.
- Nyttja de tillfällen ni redan har för att låta ST-läkarna genomföra muntliga presentationer och få återkoppling på detta.
- Ge ST-läkarna delansvar för handledning av yngre kollegor och studenter och ge dem strukturerad återkoppling på detta.
- Införskaffa öronmikroskop och gyn-stol.
- Ta chansen att formulera ner "stöd till en ny ST" när ni har en erfaren ST som snart blir specialist och låt denna kunskap stötta era nya och blivande ST (tex avseende individuell utbildningsplan, allmänna tips, "hur-gör-man-här"-instruktioner i olika praktiska moment på mottagningen.).
- Medvetandegör och se över möjligheten till att delge den stora erfarenhet som finns i läkar-/personalgruppen till ST på ett strukturerat sätt. Hitta sätt att förmedla den tysta kunskapen och beprövade erfarenheten. Detta kan göras på läkarmöten, patientgenomgångar och vid instruktioner och andra handledningstillfällen.
- Beakta "patientmixen"/"mottagningsmixen" ni har på mottagningen så att ST-läkaren tillägnar sig hela det allmänmedicinska uppdraget och får träna på att möta patienter i alla åldrar och med hela bredden av symtom som finns i befolkningen.
- Implementera de modeller ni lyft fram i samtalen så att ST-läkarna kan följa patienter över tid, tex genom att dela lista med sin handledare.
- Se över om handledare periodvis behöver mer tid för uppdraget, tex i samband med större genomgång av individuella utbildningsprogram mm.
- Stötta handledare genom att låta dem gå regelbundet på HL-träffar där uppdatering av målbeskrivning ingår. Se över om handledarutbildning behöver uppdateras.
- Genomför en genomgång med hela personalgruppen avseende vad en ST-tjänst innebär och innehåller. Detta kan göras på en arbetsplatsträff och stöd kan tas av studierektor vid behov.

STRUKTUR

A Verksamheten

De övergripande riktlinjer som behöver finnas från vårdgivaren för att säkra att ST bedrivs med hög och jämn kvalitet samt utvärderas finns. Tjänstgöringen på Lill-Jans husläkarmottagning bedöms tillräckligt allsidig för att uppfylla de krav målbeskrivningen ställer. BVC-verksamhet tas del av via sidoplacering då detta ej bedrivs på enheten. MVC-verksamhet tas del av via placering på kvinnoklinik. Hemsjukvård ingår i vårdcentralens uppdrag. SäBo finns ej kopplat till enheten. Man bedriver sköterskemottagningar med särskild inriktning som astma/KOL och diabetes.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Alla handledare är specialister i allmänmedicin och har genomgått handledarutbildning. Studierektor erbjuder handledarträffar regelbundet men det har varit glesare under pandemin. Det finns skriftliga instruktioner för hur handledning av ST skall gå till. Läkarbemanningen innefattar 6 specialister i allmänmedicin (tjänstegrad 4,85), 2 ST-läkare, 1 legitimerad vik läkare samt 2 AT-läkare. I övrigt bemanning med sedvanliga kompetenser som krävs för att bedriva verksamhet i vårdvalet och för att kunna stötta ST-läkarna med instruktioner.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Granskningen genomfördes digitalt. Kontroll av lokaler och utrustning gjordes med hjälp av filmklipp, bilder och/eller videosamtal.

Vi får se bilder som visar akutrum inkl EKG-utrustning, rum för öronundersökning och rum för kirurgia minor. ST-läkarna har tillgång till digital bibliotekstjänst. Öronmikroskop och gynstol saknas.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggnig

Man beskriver ett lokalt arbete gällande hur målbeskrivningen skall uttolkas. ST-läkare anställda på mottagningen har en individuell utbildningsplan och vi får se ett exempel på en sådan. I samtal framkommer att handledare och ST-läkare jobbar aktivt med utbildningsplanen. Utbildningsplanen följs upp årligen tillsammans med studierektor och revideras vid behov. Enheten har en välfungerande studierektorsfunktion kopplad till sig. Lokalt dokument finns gällande introduktion finns på enheten och man beskriver en god introduktion även i praktiken. ST- läkare handlägger akuta sjukdomsfall på mottagningen.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Sittande handledning en timme per vecka som är schemalagd. Huvudhandledare som finns tillgängliga i vardagen för ST-läkarna. Man beskriver att det är lätt att få hjälp och stöd i det löpande arbetet av specialistkollegor. Regelbundna medsittningar görs och man jobbar nära varandra i vardagen. Man tar del av journaler och remisser som ST-läkare har skrivit. I de årsrapporter som görs sker en reflektion av vad som skett under året och vad som är planering för framtiden. Man beskriver en god kultur gällande stöd och återkoppling i det löpande arbetet men bedöms kunna öka strukturen för fortlöpande bedömning och återkoppling av kompetens med på förhand överenskomna metoder. Sidotjänstgöringar följs upp men en översyn gällande förberedelse och uppföljning av dessa rekommenderas för att ytterligare förbättra detta arbete. Handledarna planerar uppdatera sin handledarutbildning närmste året med stöd av studierektor.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

ST-läkarna har 4 timmar per vecka avsatt för utbildningsaktiviteter och självstudier. ST-läkarna ingår i ST-forum som är en regional ST-utbildningsgrupp som träffas månadsvis. I ST-forum ges ST-läkarna möjlighet att arrangera träffar med stöd av studierektor. Kurser inplaneras i utbildningsplanen. Man beskriver att det är inga svårigheter att få gå obligatoriska kurser. Internutbildning tillsammans med vårdcentralens övriga läkare en timme varannan vecka där ST-läkarna har varit delaktiga. Man bedöms kunna öka ST-läkarnas involvering i läkarmöten och internutbildning lokalt på enheten.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Alla ST-läkare erbjuds att gå en utbildning i vetenskapsmetodik via programmet Vesta eller den förkortade varianten "KVASt". Det finns goda förutsättningar att genomföra ett vetenskapligt arbete. ST-läkarna planerar och genomför kvalitetsarbete som presenteras på den egna enheten. Bedömning och återkoppling av medicinsk vetenskap och kvalitetsutvecklingskompetens är begränsad i tid och återkopplingen kan förtydligas. Man har regelbundna läkarmöten som man håller på att vidareutveckla. Här kan man lyfta in kritisk granskning av formell vetenskaplig litteratur med anknytning till den allmänmedicinska vardagen.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Traditionella ledarskapsmoment ingår i ST-utbildningen på Lill-Jans husläkarmottagning och redovisas men bör tydliggöras och planeras in mer konkret för varje ST-läkare i det individuella utbildningsprogrammet.Handledning avseende ledarskapskompetens och återkoppling av detta strukturerat enligt överenskomna metoder behöver utvecklas. ST-läkarna får handleda studenter men den löpande individuella återkopplingen på detta behöver utvecklas. Viss undervisning av ST-läkarna förekommer på vårdcentralen men rekommenderas utvecklas vidare genom att låta ST-läkarna undervisa under handledning och få strukturerad konstruktiv återkoppling. Den löpande återkopplingen inom nedanstående kompetenser kan utvecklas ytterligare lokalt i samråd mellan handledare och ST- läkare.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Handlingsplan efter SPUR-inspektionen på Lill-jans HLM 2022-02-22

Tack för ett trevligt möte med konstruktiv återkoppling angående ST-utbildningen i allmänmedicin på Lill-Jans HLM.

Det gläder oss att ni upplever att vi har ett gott utbildningsklimat vilket vi försöker sträva efter.

Som svaghet noteras under punkt C (Lokaler och utrustning) att adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling inte är komplett i och med att örnmikroskop och gynstol saknas.

Vi har varit medvetna om det men avsaknaden av gynstol har inte inneburit något problem i praktiken då vi har så få patienter som söker för gynekologiska besvär på vårdcentral i och med den rikliga förekomsten av öppenvårdsgynekologer i området. Vi har istället räknat med att ST-läkaren lärt sig undersökningstekniken på den obligatoriska sidotjänstgöringen i gynekologi.

Det finns dock en brits som skulle kunna användas för gyn-undersökning. Vi behöver bara komplettera med särskilda fotstöd vilket planeras åtgärdas inom kort för att uppfylla utbildningsstandarden.

Öronmikroskop har stått på önskelistan sedan länge men det har varit svårt att få plats med i våra lokaler. Vi förstår dock att det är viktigt för utbildningskvaliteten och försöker tänka ut möjliga lösningar i befintlig lokal. Vi har också varit i kontakt med en ÖNH-läkare som är på väg att avveckla sin mottagningsverksamhet och det kan bli aktuellt att köpa hans utrustning.

Under punkt H (Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens) noteras att vi inte varit så bra på att låta ST-läkarna undervisa respektive handleda andra under handledning.

ST-läkarna har både undervisat och handledt men vi har inte haft någon tydlig struktur för hur vi som handledare kan ge handledning och återkoppling på dessa moment.

Redan under våren 2022 har vi således infört ett nytt inslag i våra regelbundna läkarmöten där vi låter alla, inklusive ST-läkarna, turas om att undervisa om olika områden, sk micro-teaching.

ST-läkarna har också fått i uppgift att ha en genomgång om vad ST-utbildningen innebär för personalen på APT.

En av ST-läkarna har även fått i uppdrag att samla önskemål från personalen om olika utbildningsområden och hålla kortare lunchgenomgångar på dessa teman.

Våra handledare har dessutom blivit uppmärksammade på att sitta med ST-läkaren inte bara vid patientmöten utan också i handlednings- och undervisningssituationer för att även kunna ge återkoppling på detta.

Fredrika Haeggström

Verksamhetschef

Ida Söderberg

ST-läkare

Thomas Marmolin

Studierektor

